Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2026)0122

Контрол, прозрачност и проследимост на инструменти, основани на резултати

Резолюция на Европейския парламент от 28 април 2026 г. относно контрол, прозрачност и проследимост на инструменти, основани на резултати (2025/2032(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид членове 311, 312, 319, 323 и 324 от Договора за функционирането на Европейския съюз,

– като взе предвид Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 година за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027[1] и съвместните декларации, договорени между Парламента, Съвета и Комисията в този контекст, както и съответните едностранни декларации,

– като взе предвид Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза[2] („Финансовия регламент“),

– като взе предвид Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза[3] (Регламента относно обвързаността с условия за спазване на принципите на правовата държава),

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно

---

1 ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
2 ОВ L, 2024/2509, 26.9.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
3 ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.

бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета[4],

– като взе предвид своята резолюция от 15 декември 2022 г. относно подобряването на многогодишната финансова рамка за периода 2021 – 2027 г.: устойчив бюджет на ЕС, адаптиран към новите предизвикателства[5],

– като взе предвид своята позиция от 27 февруари 2024 г. относно проекта на регламент на Съвета за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021 – 2027[6],

– като взе предвид Междуинституционалното споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси[7] („МИС“),

– като взе предвид своята позиция от 16 декември 2020 г. относно проекта за регламент на Съвета за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021 – 2027[8],

– като взе предвид годишния доклад на Европейската сметна палата (ЕСП) от 10 октомври 2024 г. относно изпълнението на бюджета на ЕС за финансовата 2023 година, придружен от отговорите на институциите,

– като взе предвид Специален доклад 13/2024 на Европейската сметна палата (ЕСП) от 2 септември 2024 г., озаглавен „Усвояване на средствата по Механизма за възстановяване и устойчивост — процесът напредва, но със закъснения и рискове за приключването на мерките и съответно за постигането на целите на Механизма“, Специален доклад 14/2024 на ЕСП от 11 септември 2024 г., озаглавен „Екологичен преход — неясен принос на Механизма за възстановяване и устойчивост“, и Специален доклад 22/2024 на ЕСП от 21 октомври 2024 г., озаглавен „Двойно финансиране от бюджета на ЕС — в системите за контрол липсват важни елементи за намаляване на

---

4 ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
5 ОВ C 177, 17.5.2023 г., стр. 115.
6 ОВ C, C/2024/6750, 26.11.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6750/oj.
7 ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
8 ОВ C 445, 29.10.2021 г., стр. 240.

повишения риск, произтичащ от специфичния начин на финансиране по МВУ, при който няма обвързаност с разходите“,

– като взе предвид Преглед 03/2025 на ЕСП от 16 юни 2025 г., озаглавен „Възможности за многогодишната финансова рамка за периода след 2027 г.“, Преглед 04/2025 на ЕСП от 19 юни 2025 г., озаглавен „Бъдещето на политиката на сближаване на ЕС: извличане на поуки от миналото“,

– като взе предвид своята резолюция от 7 май 2025 г. относно обновен дългосрочен бюджет на Съюза в един променящ се свят и становището на комисията по бюджетен контрол за комисията по бюджети относно обновен дългосрочен бюджет на Съюза в един променящ се свят[9],

– като взе предвид доклада на своята комисия по бюджетен контрол от 23 април 2025 г. относно освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на общия бюджет на Европейския съюз за финансовата 2023 година, раздел III – Комисия, изпълнителни агенции и Девети, Десети и Единадесети европейски фонд за развитие,

– като взе предвид доклада на Комисията от декември 2023 г., озаглавен „Проучване в подкрепа на междинната оценка на прилагането на Механизма за възстановяване и устойчивост“,

– като взе предвид годишния доклад на Европейската прокуратура за 2024 г., публикуван на 3 март 2025 г.,

– като взе предвид доклада на Марио Драги от септември 2024 г., озаглавен „Бъдещето на европейската конкурентоспособност“ („доклад на Марио Драги“) ,

– като взе предвид становището на Европейския комитет на регионите от 8 октомври 2024 г., озаглавено „Междинен преглед на европейския план за възстановяване след COVID-19 (Механизъм за възстановяване и устойчивост)“[10],

– като взе предвид информацията, публикувана относно набора от показатели за възстановяване и устойчивост („набора от показатели за МВУ“),

– като взе предвид своите вътрешни проучвания, задълбочен анализ и брифинги, свързани с изпълнението на МВУ,

– като взе предвид доклада на Енрико Лета от 17 април 2024 г., озаглавен „Много повече от пазар – скорост, сигурност,

---

9 Приети текстове, P10_TA(2025)0090.

10 ОВ C, C/2024/7057, 4.12.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7057/oj.

солидарност: създаване на възможности на единния пазар за постигане на устойчиво бъдеще и просперитет за всички граждани на ЕС“ („доклад Лета“),

– като взе предвид доклада от 20 февруари 2024 г. на групата на високо равнище на Комисията относно бъдещето на политиката на сближаване, озаглавен „Съвместно изграждане на устойчиво бъдеще: сближаване за устойчива и приобщаваща Европа“,

– като взе предвид съобщението на Комисията от 11 февруари 2025 г., озаглавено „Пътят към следващата многогодишна финансова рамка“ (COM(2025)0046),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 29 януари 2025 г., озаглавено „Компас за конкурентоспособността на ЕС“ (COM(2025)0030),

– като взе предвид заключенията на Европейския съвет от 20 март 2025 г., 6 март 2025 г. и 19 декември 2024 г.,

– като взе предвид документа „Политически насоки за мандата 2024 – 2029 г. на Комисията“, представен от избрания председател на Комисията на 18 юли 2024 г.,

– като взе предвид становището на Европейския комитет на регионите от 20 ноември 2024 г., озаглавено „Бюджетът на ЕС и ориентираните към местните условия политики: предложения за нова концепция и механизми за изпълнение в МФР за периода след 2027 г.“[11],

– като взе предвид предложението на Комисията от 16 юли 2025 г. за регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на рамка за проследяване и изпълнение на бюджетните разходи и на други хоризонтални правила за програмите и дейностите на Съюза (COM(2025)0545),

– като взе предвид своята резолюция от 18 юни 2025 г. относно изпълнението на Механизма за възстановяване и устойчивост[12],

– като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A10-0074/2025),

– като взе предвид член 55 и член 148, параграф 2, от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A10-0022/2026),

---

11 ОВ C, C/2025/279, 24.1.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/279/oj.

12 Приети текстове, P10_TA(2025)0128.

А. като има предвид, че увеличаващият се брой на политическите приоритети в ЕС оказва допълнителен натиск върху бюджета на ЕС, което прави по-важно от всякога отговорното използване на наличните финансови ресурси; като има предвид, че доброто финансово управление, както е определено във Финансовия регламент, изисква средствата на ЕС да се усвояват в съответствие с принципите на икономичност, ефикасност и ефективност, за да се гарантира, че ресурсите се използват по икономически ефективен начин, че целите се постигат своевременно, в подходящо качество и на най-добрата цена, както и че планираните резултати и въздействия се постигат; като има предвид, че това засилва необходимостта от бдителност във финансовото управление, за да се гарантира, че разходите носят доказуема възвръщаемост на инвестициите по отношение на икономическия растеж, конкурентоспособността и постигането на приоритетите на ЕС;

Б. като има предвид, че ако финансирането от ЕС е под формата на подкрепа, която не е свързана с възстановяването на допустими разходи, а с резултати, крайни продукти или други показатели за изпълнение, плащанията зависят от постигането на предварително определени ключови етапи или цели, които трябва да бъдат проверени преди извършването на каквото и да било плащане;

В. като има предвид, че този подход, чрез отделяне на плащанията от действителните разходи, подкопава достъпа до данни за действителните разходи и следователно възпрепятства оценките на икономичността, ефикасността и ефективността; изтъква, че тази липса на данни възпрепятства системното установяване на нередности, рискове от измами и двойно финансиране, като същевременно отслабва капацитета на ЕС за прилагане на механизми за ранно предупреждение и основани на данни оценки на риска;

Г. като има предвид, че липсата на проверка на разходите увеличава риска от неточности в прогнозите за разходите, като по този начин подкопава доброто финансово управление, прозрачността и отчетността; като има предвид, че ЕСП многократно е предупреждавала за недостатъци в оценките на разходите, променливост на националните одитни стандарти и слабости в капацитета на Комисията за надзор;

Д. като има предвид, че широката свобода на преценка при оценката на това, дали ключовите етапи и целите са изпълнени, може да доведе до непоследователно третиране на държавите членки от страна на Комисията или до преждевременно отпускане на средства, преди условията за изплащане да са цялостно изпълнени;

Е. като има предвид, че ЕСП е установила слабости в структурата на системата за контрол на Механизма за възстановяване и устойчивост, включително прекомерно разчитане на национални органи, непълни одитни пътеки, системни недостатъци и рискове от непоследователно прилагане в държавите членки; отбелязва, че тези слабости се задълбочават допълнително от разпокъсаността и несъвместимостта на националните системи за данни, които възпрепятстват оперативната съвместимост, навременното откриване на рискове и ефективната защита на личните данни при операциите по одит и контрол;

Ж. като има предвид, че контролът на инструментите, основани на резултатите, разчита на надеждността на националните механизми за мониторинг; като има предвид, че недостатъците в областта на принципите на правовата държава увеличават риска за финансовите интереси на ЕС, тъй като тяхната защита зависи от наличието на независима съдебна система и автономни органи за борба с измамите;

З. като има предвид, че демократичната отчетност изисква ролята на Парламента като законодател и бюджетен орган и орган по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета да бъде защитена, със строги механизми за отчетност и пълна прозрачност по отношение на крайните получатели на средства на Съюза, и като има предвид, че държавите членки и другите национални органи не следва да се считат за крайни получатели на финансиране от Съюза;

Предизвикателства, засягащи прозрачността, отчетността и ефективния контрол на инструментите, основани на резултати

1. изтъква, че съгласно предвиденото във Финансовия регламент инструментите, основани на резултати, трябва да зачитат принципите на законосъобразност, редовност, икономичност, ефикасност и ефективност и че опростяването никога не следва да бъде за сметка на доброто финансово управление и прозрачност; призовава за основан на риска и пропорционален контрол и настоява, че показателите за инструментите, основани на изпълнението, следва да обхващат осезаемите резултати и добавената стойност на ЕС, а не само предварително определените крайни продукти; подчертава, че когато са правилно разработени, тези инструменти могат да засилят акцента върху резултатите, реформите и конкурентоспособността;

2. отбелязва, че Механизмът за възстановяване и устойчивост (МВУ) с неговия акцент върху плащанията въз основа на задоволително изпълнение на ключовите етапи и целите е първият основен инструмент, основан на резултати, на

равнището на ЕС, който се основава изключително на финансиране, което не е свързано с разходи; отбелязва освен това, че моделът на МВУ е възпроизведен в други финансови инструменти, като например механизма за Украйна и Инструмента за Западните Балкани; изразява загриженост относно предложенията на Комисията за използване на подобен модел в следващата многогодишна финансова рамка (МФР) за повечето програми на ЕС за финансиране, включително за функция 1; отбелязва, че МВУ до известна степен е стимулирал някои национални инвестиции и реформи;

3. подчертава, че е важно да се извлекат поуки от критичните слабости, разкрити от централизирания, основан на резултатите модел на изпълнение на МВУ, както признава от ЕСП и Комисията, включително намалена отчетност и ограничен надзор на равнището на ЕС върху спазването на правилата и разпоредбите; подчертава, че прозрачността по отношение на крайните получатели трябва да бъде гарантирана чрез единна, оперативно съвместима система за докладване в целия ЕС, достъпна за Комисията, ЕСП, Европейската прокуратура и Парламента; изтъква, че добавената стойност за ЕС може да бъде засилена чрез увеличаване на броя на трансграничните проекти и чрез гарантиране на адекватни правомощия за вземане на решения на поднационалните субекти, по-специално местните и регионалните органи, при разработването и прилагането на механизма;

4. счита, че въпреки че МВУ е предназначен да бъде инструмент, основан на резултати, неговото прилагане често дава приоритет на крайните продукти спрямо резултатите; изразява съжаление, че неясно определените ключови етапи и цели, които акцентират предимно върху вложените ресурси и крайните продукти, а не върху резултатите, рискуват да подкопаят постигането на целите на МВУ; счита, че бъдещите инструменти, основани на резултати, следва да установят по-конкретни ключови показатели за ефективност, като гарантират, че инвестициите са в съответствие с целите на инструмента и осигуряват положително въздействие и ясна добавена стойност за ЕС; призовава Комисията да гарантира, че бъдещите инструменти, основани на резултати, са хармонизирани между държавите членки, прозрачни по отношение на своето разработване и стабилни във времето, за да се насърчат съгласуваността, отчетността и дългосрочната ефективност;

5. подчертава, че разчитането на предварителни оценки на разходите без проверка на действителните разходи носи риск за създаване на структурен пропуск в отчетността, ограничаване на възможността за оценка на икономическата ефективност и по този начин подкопаване на принципите на икономичност и ефективност; подчертава необходимостта от прилагане на

механизми за проверка, основани на риска и съществеността, с ясно определени прагове за задължителни проверки; призовава Комисията систематично да интегрира извличането на данни, инструментите за кръстосана проверка и анализа в бъдещите инструменти, основани на резултатите, за да открива нередности и рискове от корупция и конфликти на интереси;

6. изразява изключителна загриженост относно предложенията на Комисията за повсеместно използване на финансиране, което не е свързано с разходи, в следващата МФР и подчертава значението на установяването на подходящи гаранции за осигуряване на добро финансово управление при изпълнението на финансирането от Съюза; подчертава необходимостта от внимателна оценка на подобна значителна промяна към използването на финансиране, което не е свързано с разходи, като се имат предвид недостатъците, установени в предишни или съществуващи инструменти, основани на резултати, и подчертава необходимостта от извършването на цялостна оценка на МВУ;

7. изразява загриженост във връзка с нарастващата тежест на обслужването на дълга и разходите по заеми на ЕС; отбелязва, че според годишния доклад на ЕСП за 2024 г. непогасените заеми, взети от ЕС, биха могли да надхвърлят 900 милиарда евро до 2027 г., което е почти десет пъти повече от равнището от 2020 г. преди въвеждането на пакета за възстановяване NextGenerationEU; предупреждава, че нарастващите разходи по заеми представляват риск за бъдещите бюджети и ограничават фискалното пространство за нови приоритети;

8. заявява, че общото използване на финансиране, което не е свързано с разходи, потенциално намалява административната тежест, но същевременно увеличава риска от нередности, двойно финансиране и измами, като по този начин намалява прозрачността и проследимостта на средствата на ЕС; подчертава, че липсата на връзка с разходите може да доведе до финансиране на нежизнеспособни проекти, разработени с цел постигане на междинни цели, а не на икономическа ефективност; подчертава контролната роля на Парламента при надзора на изпълнението на бюджета на ЕС, по-специално неговите правомощия за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета; призовава за стабилно управление в следващата МФР, предназначено да гарантира, че Парламентът може да упражнява пълноценно ролята си на орган по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета;

9. отчита аспектите, свързани с принципите на правовата държава в предложението на Комисията за МФР за периода 2028-2034 г., и призовава за единна, съгласувана и всеобхватна рамка за

всички програми на ЕС за финансиране по Регламента относно обвързаността с условия за спазване на принципите на правовата държава; освен това призовава всяко прилагане на финансиране, което не е свързано с разходите, да бъде напълно съвместимо с регламента;

10. отбелязва със загриженост, че в края на 2024 г. Европейската прокуратура е разглеждала 311 активни случая, свързани с NextGenerationEU, всички от които, с изключение на четири, се отнасят до МВУ, което представлява приблизително 17 % от всички активни разследвания на измами с разходи и увеличение от около 51 % на случаите, свързани с NextGenerationEU, в сравнение с 2023 г.; отбелязва освен това, че изчислените щети за финансовите интереси на ЕС възлизат на 2,8 милиарда евро, което представлява 30% (в сравнение с 25% през 2023 г.) от общия размер на очакваните щети в резултат на всички измами с разходи на ЕС; подчертава, че докладването на случаи от страна на институциите на ЕС остава ниско, което поражда допълнителни опасения относно способността на Комисията да упражнява ефективен надзор върху прилагането на МВУ; припомня, че от 27-те държави – членки на ЕС, понастоящем 24 участват в Европейската прокуратура;

11. изразява загрижеността си, че основаните на резултати инструменти, които използват финансиране, което не е свързано с разходите, се съсредоточават повече върху одитите на системите, отколкото върху контрола на действително направените разходи; предупреждава, че такива одити на системите не могат да разкриват основни проблеми, които могат да се разпространят и сериозно да подкопаят доброто финансово управление на бюджета на Съюза и защитата на финансовите интереси на Съюза; счита, че дори при настоящата финансова архитектура и модел на изпълнение за финансирането от ЕС системите за контрол на няколко държави членки са показали системни слабости, което е довело до неспособност за откриване и предотвратяване на измами или други нередности, като например случая с ОРЕКЕРЕ в Гърция или случаите, свързани с фондовете за развитие на селските райони в Словакия, както и други неотдавнашни случаи в няколко държави членки, което показва необходимостта от по-строг надзор от страна на ЕС; поради това призовава Комисията да предприеме решителни корективни мерки, да укрепи процедурите за одит и акредитация и да гарантира, че подобни системни недостатъци не могат да се повторят, като същевременно се спазва принципът на пропорционалност по отношение на задълженията за докладване и документиране;

12. отбелязва със загриженост липсата в законодателството на инструменти, основани на резултати, като например МВУ, и в предложенията на Комисията за МФР за периода 2028—2034 г. -

на ясни стандарти и прагове за случаите, в които националните системи за управление и контрол се считат за недостатъчни или ненадеждни, като по този начин корективните мерки или спиранията се оставят на дискреционна преценка;

13. подчертава, че общото използване на финансиране, което не е свързано с разходи, изисква от ЕСП и националните одитни органи значително да адаптират дейностите си и да преминат към различен подход на одитиране; предупреждава, че подобна промяна, без да се гарантира готовността на одитните органи, ще създаде значителни предизвикателства и би могла да създаде структурен пропуск в одитната пътека със сериозни последици както за доброто финансово управление на бюджета на Съюза, така и за процедурата по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета;

14. изразява съжаление относно непълните одитни пътеки, наблюдавани от ЕСП в рамките на инструментите, основани на резултати, като например МВУ, които отслабват проследимостта и ограничават способността на Парламента и ЕСП да упражняват контрол;

15. подчертава, че ако се разчита в голяма степен на националните органи и външните одитори, без силни гаранции и подробни насоки от Комисията, техническа помощ и специално обучение относно методологията за одит на изпълнението, съществува риск от променливост в качеството и независимостта на контрола, като по този начин излага ЕС на засягащ репутацията риск; подчертава, че подкрепата за националните одитни органи ще допринесе за подобряване на качеството и за по-голяма съгласуваност;

16. изтъква, че усвояването на средствата или плащанията като цяло по дефиниция не са показател за успех; изразява съжаление, че в последните изменения на националните планове за възстановяване и устойчивост акцентът върху усвояването доведе до намаляване на първоначално предвидената амбиция, по-специално във връзка с реформите;

17. припомня, че одитните органи в държавите членки трябва да спазват международно приетите стандарти за одит; предупреждава, че ако това не бъде направено, се подкопава надеждността на тяхната работа и се създават рискове за подхода за единен одит; отбелязва многократните констатации на ЕСП за някои недостатъци на националните одитни органи по отношение на обхвата, качеството, документацията и докладването; подчертава необходимостта от ясна рамка на отговорностите, за да се гарантира качество и последователност;

18. подчертава, че фрагментираните информационни системи и системи за данни в държавите членки увеличават риска от грешки, нередности, двойно финансиране, забавяния и непоследователно докладване; припомня, че за да се гарантира пълна проследимост на средствата на ЕС, Парламентът многократно е призовавал за създаването на единна, интегрирана и оперативно съвместима система за информация и мониторинг, включително единен инструмент за извличане на данни и измерване на риска, който се основава на — но не се ограничава до — съществуващите инструменти и бази данни в контекста на преработката на Финансовия регламент; изразява съжаление обаче относно отказа на държавите членки да направят използването на такава система задължително от началото на следващата МФР; приветства продължаващите усилия на Комисията за разработване на такава оперативно съвместима система въз основа на инструмента ARACHNE и настоятелно призовава всички държави членки да използват пълноценно тази система; подчертава, че ефективността на всеки нов модел на финансиране зависи от надеждността и последователността на основните данни и инструменти за мониторинг; подчертава значението на разработването на оперативно съвместима система, която се придържа към Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД)[13]; подчертава, че такава система трябва да предоставя точна, навременна информация, да свежда до минимум фалшивите положителни резултати и да функционира по надежден начин;

19. подчертава, че споделеното управление в следващата МФР трябва да включва регионалните и местните органи и заинтересованите страни, включително в случая на инструменти, основани на резултати, както на етапа на разработване, вземане на решения и планиране, така и на етапа на прилагане и изпълнение, посредством подход на управление на много равнища, за да се гарантира добавената стойност за ЕС на трансграничните проекти и да се постави акцент върху измеримите резултати, а не върху крайните продукти;

20. отбелязва, че съчетаването на безвъзмездни средства и финансови инструменти в рамки, основани на резултати, усложнява и увеличава рисковете от двойно финансиране, нередности, измами, свръхкомпенсация и слаби вериги на отчетност; подчертава по-специално, че когато финансирането не е свързано с разходи, липсата на проверка на разходите

---

13 Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

допълнително увеличава риска от припокриване между различните потоци на финансиране и подкопава увереността в доброто финансово управление;

21. посочва, че основаният на резултати мониторинг не намалява непременно административната тежест, тъй като слабите системи за проверка могат да създадат скрити разходи, без да дадат по-голяма увереност; призовава Комисията да рационализира показателите за изпълнение, да опрости образците за докладване, да премахне излишните искания за данни и да предприеме мерки по отношение на ненужната сложност на исканията за плащане; счита, че всеки преход към използването на модели на изпълнение, основани на резултати, изисква изграждане на капацитет на равнището на ЕС и в държавите членки, тъй като нуждите от мониторинг, контрол и одит в случая на модели на изпълнение, основани на резултати, се различават от тези на инструментите, основани на възстановяването на допустимите разходи;

22. предупреждава, че в настоящия геополитически контекст и предвид увеличения бюджетен натиск нарастващото използване на основани на резултатите инструменти, без да се преодолеят слабостите, установени в МВУ, включително чрез засилване на парламентарния контрол, рискува да промени институционалния баланс в полза на изпълнителната власт и да се отклони от демократичната отчетност; настоява, че всеки модел на управление на инструментите, основани на резултати, трябва да включва Парламента и Съвета при равни условия; отхвърля всяко предложение за нарушаване на институционалния баланс и подкопаване на ролята на Парламента като бюджетен орган и орган по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета;

Препоръки за засилване на контрола, прозрачността и отчетността на инструменти, основани на резултати

23. счита, че моделът на финансиране, което не е свързано с разходите, за инструменти, основани на резултати, не следва да се използва като общ метод на изпълнение или възстановяване на разходите между държавите членки и бенефициерите, с изключение на по-малките бенефициери, които изпълняват проекти под определени финансови прагове, като по този начин се дава възможност за опростена система на изпълнение при същевременно поддържане на строга рамка за контрол; подчертава по-специално, че широкомащабните и сложни проекти следва да продължат да се основават на разходите, тъй като техният обхват, продължителност и многостепенно финансиране изискват подробно финансово отчитане и проверими данни за разходите, за да се гарантира подходящ мониторинг и отчетност; подчертава, че е важно да се създаде

механизъм за събиране на вземания в случаите, когато възникват значителни отклонения между предварителните оценки на разходите и последващите проверки, особено когато проектите се изпълняват под първоначално предвидените разходи; подчертава, че такива корекции трябва да отразяват действителните разходи, за да се гарантира финансова почтеност, икономическа ефективност и отчетност; призовава за продължаване и разширяване на използването на еднократни суми и опростени варианти за разходите, по-специално за по-малки или средни инвестиции, като ефективни и пропорционални инструменти за намаляване на административната тежест, увеличаване на достъпността за по-малките бенефициери и поддържане на отчетност и проследимост при използването на средствата на Съюза;

24. настоява, че един опростен бюджет трябва също така да води до прозрачен бюджет; настоятелно призовава Комисията да предостави публичен достъп до процедурната информация, включително методологията за оценка на разходите, и да предостави на Парламента достъп до прогнозните разходи за плановете за национално и регионално партньорство (планове за НРП);

25. призовава за единна система за отчетност, която дава възможност за проследяване на вноските от бюджета на ЕС за конкретни проекти и техните действителни крайни бенефициери, включително изпълнители и подизпълнители, както и действителни собственици; подчертава, че е важно да се гарантира видимостта на финансираните от ЕС проекти за гражданите; подчертава необходимостта от обвързване на плащанията с изпълнението на съгласувани, ясно определени ключови етапи и цели, за да се засили привеждането в съответствие между реформите и инвестициите; изтъква важността на въвеждането на система за последваща оценка, основана на целите, постигнати от всеки инструмент, измерени чрез техните показатели за изпълнение;

26. подчертава, че финансирането от Съюза следва да се предоставя само за мерки, пряко свързани с конкретни, проверими проекти, които показват осезаем напредък, измерими резултати, допринасят за целите на политиката на Съюза и могат да бъдат ефективно наблюдавани и одитирани, при изисквания за прозрачно отчитане, включително относно икономическата изгодност, и за видимост;

27. призовава Комисията да се въздържа от въвеждане на сложни или спекулативни методологии за оценка на разходите, които рискуват да подкопаят прозрачността и съпоставимостта между държавите членки; вместо това настоятелно призовава за разработването и по-широкото използване на хармонизирани и

проверими опростени варианти за разходите, които осигуряват яснота, намаляват административната тежест и поддържат подходящо равнище на отчетност;

28. призовава за недвусмислени критерии за съответствие, за да се определи кога всички инструменти, основани на резултати, изпълняват планираните крайни продукти или резултати, с единни определения във всички държави членки;

29. призовава за периодични оценки на действителните разходи, направени при прилагането на инструменти, основани на резултати, спрямо прогнозните разходи на държавите членки, за да се предотвратят несъответствия; счита, че тези оценки следва автоматично да задействат проверки и одити в случаите, когато са налице значителни разлики между действителните и прогнозните разходи;

30. настоява, че всяко използване на модела на финансиране, което не е свързано с разходите, трябва да изисква взаимовръзка между заявленията за плащане и изпълнението на ключовите етапи и целите, от една страна, и изпълнението на конкретни проекти, от друга страна; подчертава, че без такава взаимовръзка проследимостта на финансирането от Съюза е сериозно застрашена;

31. призовава за създаването на единна, интегрирана и оперативно съвместима система за информация и мониторинг, включително единен инструмент за извличане на данни и оценка на риска; изисква използването на тази нова оперативно съвместима система да бъде предварително условие за достъп до финансиране от Съюза в следващата МФР; изисква от Комисията да създаде публично достъпни информационни табла, които да позволяват на гражданите да оценяват стойността, генерирана от финансирането от ЕС; призовава Комисията да внедри усъвършенствани инструменти за анализ на данни и ИИ, за да подобри оценката и докладването за проследяване на изпълнението, да облекчи ръчното работно натоварване и да оптимизира процедурите на докладване, както и да предотврати двойното финансиране и други рискове с цел защита на финансовите интереси на ЕС;

32. изисква от Комисията да установи и публикува ясни прагове за корективни мерки, включително нива на сериозност, за да се гарантира равно третиране и последователно прилагане;

33. настоява, че изпълнението на ключовите етапи и целите трябва да се оценява от Комисията като се отчитат данните, предоставени от държавите членки, и трябва да следва прозрачна и стандартизирана методология с документирано оценяване и мотивирана обосновка за всички отклонения над

законоустановения праг; призовава всички досиета за оценка да бъдат предоставени на Парламента и на ЕСП;

34. изисква по-голяма прозрачност при прилагането на инструментите, основани на резултати, като изисква своевременното публикуване на всички оценки на Комисията, на националните доклади, одитни резюмета и действия за възстановяване, във формати, които са достъпни, сравними, проверими и лесни за ползване, като се гарантира, че Парламентът, ЕСП и гражданите могат да упражняват контрол върху използването на средствата на Съюза; подчертава, че достъпът до информация следва да следва каскаден подход — като се гарантира пълен и неограничен достъп в реално време за ЕСП, гарантирано и неограничено право на Парламента да задава въпроси и да изисква информация, както и подходящ, прозрачен достъп за гражданите в съответствие с решенията на Съда на Европейския съюз; припомня, че всички мерки за прозрачност трябва да са в съответствие с изискванията за защита на данните съгласно Общия регламент относно защитата на данните и друго относимо законодателство на Съюза; подчертава, че публично достъпните данни трябва да отразяват точно действителното изпълнение и напредъка на проектите, а не планираните ангажименти или плащания, направени единствено за изпълнението на ключовите етапи и целите в рамките на националните планове, като по този начин се предоставя реална картина на резултатите, постигнати на място;

35. подчертава, че всички бази данни и информационни системи на Комисията, използвани за събиране, обмен и мониторинг на данни между Комисията и държавите членки, трябва да бъдат достъпни за ЕСП; подчертава, че ЕСП следва да има пряк и бърз достъп до оригиналните данни, вписани в системата, без предварителна промяна, обобщаване или редактиране от националните органи или службите на Комисията; подчертава, че този достъп е от съществено значение за гарантиране на независимостта, надеждността и ефективността на одитите и за поддържане на прозрачността и отчетността при изпълнението на бюджета на Съюза;

36. призовава за по-добро докладване на инструментите, основани на резултати, за да се включат данни на равнище проекти, подобни на тези на политиката на сближаване, като се осигури географско разпределение на финансирането и на интервенциите на поднационално равнище;

37. призовава за подобряване на одитните пътеки, като се изисква систематично документиране на стъпките за проверка и се гарантира, че вписаните данни са пълни, достъпни и подлежащи на одит както на равнището на ЕС, така и на национално равнище;

38. изисква от Комисията да въведе стабилни предпазни мерки, за да гарантира последователна, независима и висококачествена одитна дейност във всички държави членки, включително чрез подробни методологични насоки, устойчива техническа помощ, когато одитните органи показват трайни слабости, и специално обучение относно стандартите за одит на изпълнението; настоява, че това, доколко се разчита на националните органи и външните одитори, трябва да зависи от спазването на тези гаранции, за да се предотврати променливостта в качеството на контрола; призовава държавите членки да установят предпазни мерки, за да гарантират независимостта на националните одитни органи от политическите и административните органи, отговарящи за управлението на средствата;

39. призовава за въвеждането на инструменти за прогнозен анализ, захранвани от ИИ, както и възможности за машинно обучение, които биха позволили на одиторите да извършват оценки на риска в реално време, да идентифицират аномалии по-ефективно и да осъществяват икономически ефективни одити и целенасочени прегледи в случаите на трайни пропуски, установени от ЕСП; подчертава значението на използването на автоматизирани инструменти за извличане на данни и ИИ за идентифициране на аномалии, като същевременно се избягват допълнителни задължения за докладване на отговарящите на изискванията бенефициенти; припомня, че подобни технологии с ИИ трябва да бъдат използвани в пълно съответствие с правилата на ЕС за защита на данните и да бъдат подкрепени от широкообхватно обучение за националните одитни органи;

40. изисква от Комисията да засили гаранциите за финансовите инструменти, включително по-строги тавани на таксите за управление, прозрачни правила за пряко възлагане и контрол за предотвратяване на двойно финансиране и нарушения на правилата за държавна помощ; изисква таваните на таксите за управление, по-специално за пряко възлагане на управители на фондове за капиталови или квазикапиталови продукти, да не подкопават икономическата ефективност на подкрепата от Съюза, особено когато обемът на операциите е скромен;

41. отново изтъква необходимостта от повишаване на прозрачността чрез разширяване на модела на набора от показатели за МВУ, така че да обхване всички инструменти, основани на резултати, за да се подобри навременността и съпоставимостта на националните доклади и да се гарантира публичен достъп, проследимост и отчетност; настоятелно призовава Комисията да гарантира пълна оперативна съвместимост на системите за данни на ЕС и националните системи за данни, да намали ръчното въвеждане, да подобри качеството на данните и да даде възможност за проследимост в реално време до равнището на крайните бенефициери; в този контекст призовава Комисията да

гарантира, че данните за действителните крайни получатели на финансиране по инструменти, основани на резултати, включително изпълнители и подизпълнители, са на разположение в реално време на органите за одит и освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета, както и на Европейската прокуратура и Европейската служба за борба с измамите;

42. настоява, че прерогативите на Парламента като законодател, бюджетен орган и орган по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета трябва да бъдат изцяло зачитани и че трябва да му бъде предоставен достъп до всички необходими данни, за да упражнява своите функции;

°

° °

43. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и Комисията.